

ЗІУЗІНА О.І.

завідувач сектору соціальної політики
відділення стратегічного розвитку України
Української академії наук

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ТА ВИХІД З
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ**

У статті розглянуті проблемні питання соціальної політики, щодо реформування на шляху до Євроінтеграції.

Ключові слова : добробут, соціальна політика, бідність, реформа, євроінтеграція.

Постанова проблеми : соціальна політика, мета якої забезпечувати добробут громадян, щодо гідного життя, перебуває в кризовому стані. Підписавши Угоду про асоціацію в 2014 р. Україна взяла на зобов'язання нового курсу розвитку країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основу джерельної бази за темою складають документи Організації Об'єднаної Нації та інші міжнародні(5,6,7), національні законодавства(1,2,3,4) та нормативно –правові документи,(8,9,10) наукові праці вітчизняних вчених.

Невирішені раніше проблемні питання.

З поступовим напрямком курсу України, до Євроінтеграції питання реформування соціальної політики на шляху удосконалення законодавства України до стандартів ЄС ще недостатньо розглянуті. .

Мета статті: здійснити аналіз соціальної політики, євроінтеграційний напрямок розвитку країни, як вихід з соціально – економічної кризи.

Об'єкт дослідження: впровадження Європейських стандартів, щодо покращення стану життя в Україні.

Предмет дослідження : низький рівень життя в Україні. За стандартами ООН Україна перетворилась на країну жебраків. Серед країн Європи, в Україні самі низькі пенсії і зарплати. Мінімальна зарплата в Україні - 115євро., найнижча мінімальна зарплата в Болгарії -- 184 євро., найбільша мінімальна зарплата в Люксембургу 1923 євро..

Мінімальна пенсія в Україні –44.6 євро., мінімальну пенсію в Європі платять італійським пенсіонерам – 460 євро. Найбільшу у Європі отримують фінські пенсіонери - там середній рівень пенсій сягає 1344 євро..

Як підняти рівень життя в Україні? Як подолати бідність ?

Виклад основного матеріалу. Головною цінністю держави –є людина .

Соціальна політика – це система послідовних життєвих заходів, спрямованих на задоволення потреб та інтересів громадян, соціальних груп, територіальних громад. Між тим, в Україні це далеко не так.

На сьогодні, Україна перебуває в важкій соціально-економічній кризі. Низький рівень життя, безробіття, низькі пенсії і зарплати. Весь час збільшуються ціни на продукти харчування, ліки, тарифи та послуги ЖКГ, транспорту. Пільги скасовуються. Соціальні видатки з кожним роком зменшуються.

Центри зайнятості, фонди страхування на випадок безробіття та захворювання зазнали корупційних схем. Прожитковий мінімум – головний стандарт не підвищується. В Законі України «Про державний бюджет на 2017 р» затверджені порушення. Споживчий кошик з 2000р. не змінюється згідно потреб громадян.

Чисельність населення України на 2017р склала 42 млн. осіб. Знизилась народжувальність, збільшилися показники смертності, скороченість тривалості життя.

Економічні і соціальні проблеми сприяли безробіттю, скороченню обсягів виробництва, зменшенню робочих місць. Зарплати виплачуються з постійною затримкою.

Жити нема за що.

Уряд в своїх програмах не визначив стратегію на покращення становища населення України, не визначено розвиток соціальної політики, як головного напрямку розвитку країни. Не має систематики, наукового обґрунтування, стратегічного розвитку соціальної політики. Реформи не проводяться. Економіка не розвивається. Народ зубожіє.

За індексом людського розвитку міжнародного індикатора якості життя, який визначається на основі трьох показників: (тривалості життя, рівня освіти і рівня життя), за 2016 р Україна посіла 86 місце у світі.

За індексом щастя, в 2016р. який розглядається за індикаторами: (добробуту людини в країні, довголіття населення, екологія) Україна посіла 139 місце

За стандартами ООН, Україна перетворилася на країну жebraків. Подолання бідності – одне з головних питань соціальної політики

Уряд в своїх програмах не визначив стратегію на покращення становища населення України. Указ Президента України від 15 серпня 2001р. №637.2001 «Стратегія подолання бідності», Указ Президента України «Про невідкладні заходи з подолання бідності» від 26 лютого 2010 року N 274/2010, Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011р. №1057» «Про затвердження Державної цільової соціальної програми подолання та запобігання бідності на період до 2015 року» не реалізувались.

Система державного управління, яка визначається, як баланс діяльності влади - громадськості - бізнесу, є недосконалим, оскільки стороною обходяться питання соціального діалогу в Україні.

Соціальний діалог є інструментом правових, демократичних держав, що забезпечує права і свободу громадян, високого рівня життя населення, соціально – трудових відносин, зайнятості, професійної підготовки, умов праці, рівня оплати, запровадження система страхування, створення сучасних систем освіти, здоров'я, культури, соціального забезпечення і соціального захисту.

Запровадження соціального діалогу в систему державного управління є необхідною умовою подолання кризових явищ, стабілізації суспільних відносин. Кожен проект, ще до офіційного схвалення Урядом має обговорюватися членами соціального партнерства. Соціальний діалог є основою соціально – економічного устрою країни.

Між тим в Україні, не є досконалим механізм соціального діалогу. Урядова сторона не бажає будувати з соціальними партнерами конструктивний діалог, будувати соціальну державу.. проводить політику геноциду, обираючи населення України. Бізнес працює над своїми інтересами. Тільки, громадськість поступово набирає вагу, щодо рушійної сили в Україні.

16 серпня 2016р була підписана Генеральна Угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні. яка є недосконалою в формування стратегії соціальної політики на шляху до Євроінтеграції -- подолання бідності та підвищення рівня життя.

Згідно Указу Президента № 615 «Про затвердження стратегії інтеграції України до Європейського союзу.» від 11.06 98 р. . **Україна взяла курс розвитку до Євроінтеграції, щодо наближення стандартів України до стандартів ЄС, що є дуже важливим в вирішенні питання подолання бідності.**

Боротьба з бідністю завжди належала до пріоритетів Європейського союзу Вже у Римській угоді 1957 р. ставилося завдання сприяти високому рівню зайнятості та соціального захисту, рівності між чоловіками та жінками, сталому розвитку, досягнення високого рівня конкурентоспроможності, захисту й поліпшення довкілля, кращій якості життя, економічній і соціальній інтеграції та солідарності між країнами – членами.

У 1975р було започатковано програму «Бідність -1» На період 1975 – 1993 роки, а за рік до її закінчення Європейська Рада закликала країни – члени ЄС визнати основне право людей на достатні ресурси, необхідні для гідного життя.

В Амстердамській угоді 1997р р. «поліпшення умов життя та відповідний соціальний захист були визнані принципами діяльності співтовариства та його країн – членів .

У 2005 р .Європейська Рада прийняла Спільну заяву про політику розвитку ЄС- «Європейський консенсус із розвитку», де викоріння бідності в контексті сталого розвитку визначено серед головних цілей співробітництва в рамках ЄС.

Навесні 2010 р року Європейська Рада прийняла Стратегію соціально – економічного розвитку Євросоюзу на період до 2020 року «Європа 2020» Усі країни ЄС підтримли нову економічну стратегію, в рамках якої була прийнята програма спільних дій на десять років з метою забезпечення соціального захисту та економічного зростання

У вересні 2000 року Україна приєдналась до Декларації тисячоліття ООН, однією з цілей якої є викоріння бідності та голоду в світі

З резолюції Асамблеї 1800(2011) — боротьби з бідністю

4. Бедность порождает и влечет за собой невозможность пользоваться правами человека и может быть преодолена только в том случае, если политика борьбы с бедностью будет основываться на правах человека. В силу этого Совет Европы, обладающий самыми эффективными правозащитными механизмами в Европе, является важным участником борьбы с бедностью.

6. Ассамблея призывает государства-члены:

6.1. взять обязательство положить конец бедности: после того, как с принятием Целей развития, сформулированных в Декларации тысячелетия, был взят курс на преодоление бедности к 2015 году,

6.6. укреплять международную помощь и сотрудничество, направленное на сокращение бедности ..

В Україні розпочалась робота зі встановлення цілей сталого розвитку на 2016-2030 роки,

1.1 До 2030 року ліквідувати крайню бідність для всіх людей в усьому світі (нині крайня бідність визначається як проживання на суму менш ніж 1,25 дол. США на день)

1.2 До 2030 року скоротити частку чоловіків, жінок і дітей будь-якого віку, що живуть у злиднях у всіх їх проявах, згідно з національними визначеннями, принаймні наполовину

. Основою сталого розвитку є невід’ємні права людини на життя та повноцінний розвиток.

Нові цілі мають забезпечити інтеграцію зусиль щодо економічного зростання, прагнення до соціальної справедливості і раціонального природокористування, що потребує глибоких соціально-економічних перетворень в Україні та нових підходів до можливостей глобального партнерства.

Для досягнення Цілей Сталого Розвитку на національному рівні Україна здійснюватиме нові програми і проекти, які на практиці забезпечать макроекономічну стабільність, екологічний баланс та соціальну згуртованість. ЦСР служитимуть в якості загальної основи для подальших перетворень в Україні», - саме так зазначив Президент України Петро Порошенко у своєму виступі на Саміті ООН з Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року, який відбувся в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, і під час якого було надано загальне

бачення нових орієнтирів розвитку до 2030 року та визначено 17 Цілей сталого розвитку.

6 січня 1941 р. у посланні до Конгресу американський президент Франклін Делано Рузвельт проголосив чотири фундаментальні свободи, якими, на його думку, мали володіти люди у всьому світі: свобода слова, свобода совісті, свобода від страху та свобода від злиднів ,концепції яких ввійшли до статуті ООН, де підтверджувалася віра у фундаментальні права, гідність і цінність людської особи.

3 загальної декларація прав людини

« Стаття 22

Каждый человек, как член общества, имеет право на социальное обеспечение и на осуществление необходимых для поддержания его достоинства и для свободного развития его личности прав в экономической, социальной и культурной областях через посредство национальных усилий и международного сотрудничества и в соответствии со структурой и ресурсами каждого государства.

Стаття 23

1. Каждый человек имеет право на труд, на свободный выбор работы, на справедливые и благоприятные условия труда и на защиту от безработицы
2. Каждый человек, без какой-либо дискриминации, имеет право на равную оплату за равный труд.
3. Каждый работающий имеет право на справедливое и удовлетворительное вознаграждение, обеспечивающее достойное человека существование для него самого и его семьи и дополняемое, при необходимости, другими средствами социального обеспечения.

Стаття 25

1 Каждый человек имеет право на такой жизненный уровень, включая пищу, одежду, жилище, медицинский уход и необходимое социальное обслуживание, который необходим для поддержания здоровья и благосостояния его самого и его семьи, и право на обеспечение на случай безработицы, болезни, инвалидности, вдовства, наступления старости или иного случая утраты средств к существованию по не зависящим от него обстоятельствам.

Міжнародний пакт про економічні ,соціальні та культурні права, прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН, » признавая идеал свободной человеческой личности, свободной от страха и нужды, который может быть осуществлен только, если будут созданы такие условия, при которых каждый может пользоваться своими экономическими, социальными и культурными правами так же , как и своими гражданскими и политическими правами.»

Одна з умов прийняття нових країн до ЄС – відповідність їхнього законодавства законодавству ЄС, тому в нашій країні триває активна робота з узгодження вимог законів і нормативно-правових актів директивам ЄС

Міжнародна організація праці створена на підставі статутного принципу, згідно з яким загальний і міцний світ може бути встановлений лише на основі соціальної справедливості.

Одним з основних завдань МОП є боротьба з бідністю за поліпшення життєвого рівня трудящих розвиток соціального забезпечення. Боротьба з бідністю, за рахунок збільшення зайнятості.

Важливе місце у нормативно-правовому полі з охорони праці займають міжнародні договори та угоди. Конвенції та Рекомендації Міжнародної організації праці. Директиви Європейського Союзу. до яких Україна приєдналася в установленому порядку.

Одним із головних завдань Європейської соціальної хартії є забезпечення права на захист від бідності та соціального відчуження

16.03.2015р.була затверджена стратегія подолання бідності, розроблена відповідно до Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони, на 2014 –2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року №847 – р.

Таким чином, шлях до Євроінтеграції , запровадження Європейських цінностей, наближення законодавства України до стандартів ЄС є шляхом реформ соціальної політики, щодо подолання бідності в Україні.

Перспективи подальших досліджень

В процесі аналітики виявлено ряд тем, завдань на перспективу, яких і маємо подальші дослідження, **щодо реформ системи соціальної політики, її складової, наближення законодавства до стандартів ЄС, подолання бідності , покращення життя кожного українця в ім я МИРУ та ДОБРОБУТУ.**

ЛІТЕРАТУРА

1.Указ Президента України від 15 серпня 2001р.№637.2001 «Стратегія подолання бідності»,

2. -Указ Президента України «Про невідкладні заходи з подолання бідності» від 26 лютого 2010 року N 274/2010

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011р. №1057» «Про затвердження Державної цільової соціальної програми подолання та запобігання бідності на період до 2015 року

4. Розпорядження Кабінету Міністрів України №161-р «Стратегія подолання бідності», від 16 .03.2016р.

5. Загальна декларація прав людини

6. Європейська соціальна хартія.

7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. .

8. Указу Президента № 615 «Про затвердження стратегії інтеграції України до Європейського союзу.» від 11.06 98 р.

9. Генеральна Угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні.

10. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року №847 – р. Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони, на 2014 –2017 роки,

11. Закон України «Про соціальний діалог»..

12. Резолюція 1800 (2011) -- боротьби з бідністю.

Зюзина О.И. В статье рассматриваются проблемные вопросы социальной политики, реформи на пути Эвроинтеграции.

Zyuzina O.I. The article deals with issues of social policy, to reform towards European integration